

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/44/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115226229
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8115226229.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu H. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H., A. F. X, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 8.12.2016 č. k. 10C/419/2015-43 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudok súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobcom a žalovaným k zmluve o úvere zo dňa 16.12.2014. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % , o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti napadnutej dohody aj z iných dôvodov a spornú dohodu posúdil predovšetkým podľa § 37 ods. 1 OZ. Žalobca poukazoval na to, že ak by nepodpísal spornú dohodu, úver by mu poskytnutý nebol. Žalobca teda nemal skutočnú vôľu uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, chýba uňho zhoda vôle s prejavom pri tomto právnom úkone a pre nedostatok vážnosti podľa § 37 ods. 1 OZ je táto dohoda neplatná. V zmluve chýba aj ďalšia náležitosť, a to pokiaľ ide o presné určenie a označenie platiteľa mzdy dlžníka. Zdôraznil, že v prípade predmetnej dohody v čase jej uzavretia ešte neexistovala splatná pohľadávka žalovaného, ale navyše v dohode táto pohľadávka nie je vymedzená určito. Určitá je len suma poskytnutého úveru, v danom prípade 1.500,- eur, však pohľadávka je vymedzená v inej výške, a preto aj z tohto titulu je potrebné považovať dohodu o zrážkach zo mzdy za neplatnú. Dôkazom uvedeného je skutočnosť, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok zo mzdy pre pohľadávku vo výške 3.280,01 eur. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že pri takomto type dohody bez jej zákonných náležitostí ide o vykonávanie zrážok bez súdnej kontroly, čo by pre žalobcu znamenalo, že by mohol žalovanému zaplatiť napr. aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, ktorých existenciu súdy skúmajú ex offo. Žalobe preto bolo potrebné vyhovieť a o trovách konania strán rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 C.s.p..

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe bolo vyhovené a uplatnil si náhradu vzniknutých trov konania. Vytýka súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal

správnym spôsobom otázkou nalievavého právneho záujmu na takomto určení, aj keď ide o zákonnú procesnú podmienku pre konanie ako také. Nesúhlasí tiež s rozhodnutím súdu a odôvodnením tohto rozhodnutia v zmysle tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom, keďže žalobca nemá vôľu uvedenú zmluvu uzatvoriť. V tejto súvislosti poukazuje na obsah rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/81/2011. Vyslovuje pochybnosť, či by v prípade akéhokoľvek iného vzťahu s účasťou žalobcu bolo považované za relevantné a prípustné tvrdenie, kedy osoba spochybňuje vlastný písomný prejav vôle. Pritom na posúdenie toho, či v prípade žalobcu išlo o nedostatok vážnosti vôle súd posudzoval len na základe vyhlásenia žalobcu. Žalobca pritom nikdy tvrdil, že by si niektorý dokument neprečítal, niečomu nerozumel alebo nemal možnosť ho prečítať. Zákonná úprava neurčuje požiadavku na uvedenie platiteľa mzdy v dohode o zrážkach zo mzdy a ani súd neuvádza zákonné ustanovenia, na základe ktorého zákona takýto záver vyvodzuje. Zdôrazňuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom, ktorý zabezpečuje splnenie pohľadávky do budúcnosti. V danom prípade ide o pohľadávku, ktorej plnenie je rozložené do splátok a tie sa stávajú postupne splatnými. V čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečená pohľadávka existuje. To, že jej splatnosť nastáva postupne, nemá v zmysle žiadneho zákonného ustanovenia za následok nemožnosť jej zabezpečenia formou dohody o zrážkach zo mzdy. Aj samotný zákon o spotrebiteľských úveroch ustanovuje, že súčasťou formulára štandardných informácií o spotrebiteľskom úvere bude informácia o všetkých formách zabezpečenia úveru. Právna úprava teda výslovne predpokladá a pripúšťa vznik zabezpečenia v čase uzavretia záväzkového vzťahu. Na podporu týchto tvrdení poukazuje žalovaný na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/142/2016. V zmysle týchto dôvodov žalovaný navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 378, § 379, § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného opodstatnené nie je.

6. K odvolacím námietkam žalovaného je potrebné uviesť, že inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje aj keď len potencionálne riziko vymoženia nezákonného, či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu, siahnúť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

7. Do úvahy tak prichádza ochrana spotrebiteľa (§ 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) spravidla uložením povinnosti zdržať sa výkonu práva z konkrétnej dohody o zrážkach zo mzdy, vrátane neodkladného opatrenia pri menej závažnejších porušeníach práv spotrebiteľa, ale v prípade neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ochrana určením dohody o zrážkach zo mzdy ako neplatnej neprijateľnej zmluvnej podmienky (§ 298 C.s.p.).

8. V danom prípade nebolo sporné, že zmluva o poskytnutí revolvingového úveru zo 16.12.2014 predstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, kde žalobca vystupuje v postavení spotrebiteľa.

9. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá - ktorá voľba konkrétne znamená (do pozor. uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 9/2012).

10. Žalobca sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom, či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikateľa. Ide pritom okrem iného aj o otázku,

či dlh existuje a v akej výške, načo správnym spôsobom poukázal aj súd prvej inštancie. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený iba konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

11. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí súd brať zreteľ.

12. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o zbavenie Smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

13. Podľa čl. IV. takejto dohody, žalovanému vznikne pohľadávka voči žalobcovi vo výške poskytnutého úveru v sume 1.500,- eur s tým, že táto pohľadávka bude zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy, vrátane príslušenstva, ako aj zmluvných pokút a nákladov, ktoré žalovanému vzniknú v súvislosti s vymáhaním pohľadávky. Vychádzajúc z čl. III. tejto dohody, dlžník nemá právo dohodu vypovedať, od nej odstúpiť, prípadne inak ukončiť a takéto ustanovenia dohody zakladajú nerovnováhu v prospech žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý v tomto právnom vzťahu vystupuje v pozícii slabšej strany. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bola formulárovým znením žalovaného, v dôsledku čoho ju nemožno považovať za individuálne dojednanú (§ 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka).

14. Za tejto situácie je potrebné konštatovať, že žaloba žalobcu je opodstatnená a taktiež je daný naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení, čo vyplýva priamo zo zákona, a to z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

15. So zreteľom na všetky tieto okolnosti odvolací súd hodnotí rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, a to aj v súvisiacom výroku o trovách konania strán, a preto ho potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p..

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalobcovi v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).